

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये

tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye

Salutation to Śrī Dakṣiṇāmūrti (Lord Śiva facing south) who is manifest in the form of my teacher.

गुरुवन्दनम् (Guruvandanam)

श्रुतिस्मृतिपुराणानाम् आलयं करुणालयम् । नमामि भगवत्पादं शङ्करं लोकशङ्करम् ॥ १ ॥

*śrutismṛtipurāṇānām ālayam karuṇālayam
namāmi bhagavatpādam śaṅkaram lokaśaṅkaram*

I salute *Śaṅkarabhagavatpāda*, the abode of *śruti* (*Vedas*), *smṛti* (*Gītā*, etc.), and *purāṇas* (epics like *Rāmāyaṇa*, *Mahābhārata*, etc.), the repository of compassion, the one who bestows happiness on the world.

शङ्करं शङ्कराचार्यं केशवं बादरायणम् । सूत्रभाष्यकृतौ वन्दे भगवन्तौ पुनः पुनः ॥ २ ॥

*śaṅkaram śaṅkarācāryam keśavam bādarāyaṇam
sūtrabhāṣyakṛtau vande bhagavantau punaḥ punaḥ*

I salute, again and again, *Śaṅkarācārya* who is Lord *Śiva*, and *Bādarāyaṇa* who is Lord *Viṣṇu*, the venerable ones who wrote the aphorisms (*Brahmasūtras*) and commentaries (*bhāṣyam* to *Brahmasūtras*).

ईश्वरो गुरुरात्मेति मूर्तिभेदविभागिने । व्योमवद्व्याप्तदेहाय दक्षिणामूर्तये नमः ॥ ३ ॥

*īśvaro gururātmeti mūrtibhedavibhāgine
vyomavadvyāptadehāya dakṣiṇāmūrtaye namaḥ*

Salutations to Lord *Dakṣiṇāmūrti*, who is all-pervasive like space, but who appears (as though) divided as Lord, Teacher, and Self.

गुकारस्त्वन्धकारो वै रुकारस्तन्निवर्तकः । अन्धकारनिरोधित्वाद् गुरुरित्यभिधीयते ॥ ४ ॥

gukārastvandhakāro vai rukārastannivartakaḥ andhakāranirodhitvād gururityabhidīyate
The letter “gu” stands for darkness (of ignorance), and “ru” represents its destruction. A *guru* is so called because he destroys the darkness (of ignorance).

सदाशिवसमारम्भां शङ्कराचार्यमध्यमाम् । अस्मदाचार्यपर्यन्तां वन्दे गुरुपरम्पराम् ॥ ५ ॥

*sadāśivasamārambhāṁ śaṅkarācāryamadhyamām
asmadācāryaparyantāṁ vande guruparamparām*

I salute the lineage of teachers, beginning with *Śiva*, the Lord, (linked by) *Śaṅkarācārya* in the middle, and extending to my own teacher.

दक्षिणामूर्ति ध्यानश्लोकाः (Dakṣiṇāmūrti Dhyānaślokāḥ)

मौनव्याख्याप्रकटितपरब्रह्मतत्त्वं युवानं वर्षिष्ठान्तेवसदृषिगणैरावृतं ब्रह्मनिष्ठैः ।

आचार्येन्द्रं करकलितचिन्मुद्रमानन्दरूपं स्वात्मारामं मुदितवदनं दक्षिणामूर्तिमीडे ॥ १ ॥

*maunavyākhyāprakaṭitaparabrahmatatvaṁ yuvānaṁ varṣiṣṭhāntevasadṛṣigaṇairāvṛtaṁ
brahmaniṣṭhaiḥ, ācāryendraṁ karakalitacinmudramānandarūpaṁ svātmārāmaṁ
muditavadanaṁ dakṣiṇāmūrtimīde*

I salute Śrī Dakṣiṇāmūrti, the young guru, who teaches the knowledge of Brahman through silence, who is surrounded by disciples, who are themselves ṛṣis and scholars in the Vedas. (I worship Śrī Dakṣiṇāmūrti), who is the teacher of teachers, whose hand is held in the sign of knowledge of (cin-mudrā), whose nature is fullness, who revels in himself, and who is ever silent.

चित्रं वटतरोर्मूले वृद्धाः शिष्या गुरुर्युवा । गुरोस्तु मौनं व्याख्यानं शिष्यास्तु छिन्नसंशयाः ॥ २ ॥

*citraṁ vaṭatarormūle vṛddhāḥ śiṣyā gururyuvā
gurostu maunaṁ vyākhyānaṁ śiṣyāstu chinnaśayaḥ*

Wonderous indeed! Under the tree were the aged disciples around the youthful guru! He taught them with silence, but the doubts of the disciples were dispelled.

निधये सर्वविद्यानां भिषजे भवरोगिणाम् । गुरवे सर्वलोकानां दक्षिणामूर्तये नमः ॥ ३ ॥

*nidhaye sarvavidyānaṁ bhiṣaje bhavaroginām
gurave sarvalokānām dakṣiṇāmūrtaye namaḥ*

Salutations to Śrī Dakṣiṇāmūrti, the storehouse of all learning, the healer of all those who suffer from the disease of saṁsāra and the teacher of the whole world.

ॐ नमः प्रणवार्थाय शुद्धज्ञानैकमूर्तये । निर्मलाय प्रशान्ताय दक्षिणामूर्तये नमः ॥ ४ ॥

*oṃ namaḥ praṇavārthāya śuddhajñānaikamūrtaye
nirmalāya praśāntāya dakṣiṇāmūrtaye namaḥ*

Salutations to Śrī Dakṣiṇāmūrti, who is the meaning of praṇva (oṃ), who is in the form of pure knowledge, who is taintless, who is silence, to that Śrī Dakṣiṇāmūrti, my salutations.

दक्षिणामूर्ति स्तोत्रम् (Dakṣiṇāmūrti Stotram)

विश्वं दर्पणदृश्यमाननगरीतुल्यं निजान्तर्गतं
पश्यन्नात्मनि मायया बहिरिवोद्भूतं यदा निद्रया ।
यः साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाद्वयं
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ १ ॥

*viśvaṁ darpaṇadr̥śyamānanagarītulyaṁ nijāntargataṁ
paśyannātmani māyayā bahirivodbhūtaṁ yadā nidrayā ।
yaḥ sāksātkurute prabodhasamaye svātmānamevādvayaṁ
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 1॥*

बीजस्यान्तरिवाङ्कुरो जगदिदं प्राङ्निर्विकल्पं पुनः
मायाकल्पितदेशकालकलनावैचित्र्यचित्रीकृतम् ।
मायावीव विजृम्भयत्यपि महायोगीव यः स्वेच्छया
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ २ ॥ ।

*bijasyāntarivāṅkuro jagadidaṁ prāṅnirvikalpaṁ punaḥ
māyākalpitaśakālakalanāvaicitryacitrikṛtaṁ ।
māyāvīva vijṛmbhayatyapi mahāyogīva yaḥ svecchayā
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 2॥ ।*

यस्यैव स्फुरणं सदात्मकमसत्कल्पार्थगं भासते
साक्षात्तत्त्वमसीति वेदवचसा यो बोधयत्याश्रितान् ।
यत्साक्षात्करणाद्भवेन्न पुनरावृत्तिर्भवाम्भोनिधौ
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ३ ॥

*yasyaiva sphuraṇaṁ sadātmakamasatkalpārthagaṁ bhāsate
sāksāttattvamasīti vedavacasā yo bodhayatyāśritān ।
yatsāksātkaraṇādbhavenna punarāvṛttirbhavāmbhonidhau
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 3॥*

नानाच्छिद्रघटोदरस्थितमहादीपप्रभाभास्वरं
ज्ञानं यस्य तु चक्षुरादिकरणद्वारा बहिः स्पन्दते ।
जानामीति तमेव भान्तमनुभात्येतत्समस्तं जगत्
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ४ ॥

*nānācchidraghaṭodarasthitamahādīpaprabhābhāsvaram
jñānam yasya tu cakṣurādikaraṇadvārā bahiḥ spandate ।
jānāmīti tameva bhāntamanubhātyetatsamastam jagat
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 4॥*

देहं प्राणमपीन्द्रियाण्यपि चलां बुद्धिं च शून्यं विदुः
स्त्रीबालान्धजडोपमास्त्वहमिति भ्रान्ता भृशं वादिनः ।
मायाशक्तिविलासकल्पितमहाव्यामोहसंहारिणे
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ५ ॥

*deham prāṇamapīndriyāṅyapi calāṁ buddhiṁ ca śūnyam viduḥ
strībālāndhajaḍopamāstvahamiti bhrāntā bhṛśam vādinaḥ ।
māyāśaktivilāsakalpitamahāvvyāmohasamhāriṇe
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 5॥*

राहुग्रस्तदिवाकरेन्दुसदृशो मायासमाच्छादनात्
सन्मात्रः करणोपसंहरणतो योऽभूत्सुषुप्तः पुमान् ।
प्रागस्वाप्समिति प्रबोधसमये यः प्रत्यभिज्ञायते
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ६ ॥

*rāhugrastadivākarendusadrśo māyāsamācchādanāt
sanmātraḥ karaṇopasaṁharaṇato yo'bhūtsusuptaḥ pumān ।
prāgasvāpsamiti prabodhasamaye yaḥ pratyabhijñāyate
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye ॥ 6॥*

बाल्यादिष्वपि जाग्रदादिषु तथा सर्वास्ववस्थास्वपि
व्यावृत्तास्वनुवर्तमानमहमित्यन्तः स्फुरन्तं सदा ।
स्वात्मानं प्रकटीकरोति भजतां यो मुद्रया भद्रया
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ७ ॥

*bālyādiṣvapi jāgradādiṣu tathā sarvāsvavasthāsvapi
vyāvṛttāsvanuvartamānamahamityantaḥ sphurantaṁ sadā |
svātmānaṁ prakāṭikaroti bhajatāṁ yo mudrayā bhadrayā
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye || 7||*

विश्वं पश्यति कार्यकारणतया स्वस्वामिसंबन्धतः

शिष्याचार्यतया तथैव पितृपुत्राद्यात्मना भेदतः ।

स्वप्ने जाग्रति वा य एष पुरुषो मायापरिभ्रामितः

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ८ ॥

*viśvaṁ paśyati kāryakāraṇatayā svasvāmisambandhataḥ
śiṣyācāryatayā tathaiṣa pitṛputrādyaātmanā bhedataḥ |
svapne jāgrati vā ya eṣa puruṣo māyāparibhrāmitaḥ
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye || 8||*

भूरम्भांस्यनलोऽनिलोऽम्बरमहर्नाथो हिमांशुः पुमान्

इत्याभाति चराचरात्मकमिदं यस्यैव मूर्त्यष्टकम् ।

नान्यत्किञ्चन विद्यते विमृशतां यस्मात्परस्माद्विभोः

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ९ ॥

*bhūrambhāmsyanalo'nilo'mbaramaharnātho himāṁsuḥ pumān
ityābhāti carācarātmakamidaṁ yasyaiṣa mūrtyaṣṭakam |
nānyatkiñcana vidyate vimṛśatāṁ yasmātparasmādvibhoḥ
tasmai śrīgurumūrtaye nama idaṁ śrīdakṣiṇāmūrtaye || 9||*

सर्वात्मत्वमिति स्फुटीकृतमिदं यस्मादमुष्मिन् स्तवे

तेनास्य श्रवणात्तदर्थमननाद्धयानाच्च सङ्कीर्तनात् ।

सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादीश्वरत्वं स्वतः

सिद्धयेत्तत्पुनरष्टधा परिणतं चैश्वर्यमव्याहृतम् ॥ १० ॥

*sarvātmatvamiti sphuṭīkṛtamidaṁ yasmādamuṣmin stave
tenāsyā śravaṇāttadarthamananāddhyānācca saṅkīrtanāt |
sarvātmatvamahāvibhūtisahitaṁ syādīśvaratvaṁ svataḥ
siddhyettatpunaraṣṭadhā pariṇataṁ caiśvaryaavyāhatam || 10||*